

ΚΛΕΙΩ

ΑΡΙΘΜ. 5.
Τόμος Α'.

Συνδρομή, ἀρχομένη ἀπὸ 1. Ἰανουαρίου ἐκάστου ἔτους, ἡμεῖς μόνον καὶ προπληρωτέα:
Πανταχοῦ φράγκ. χρ. 20 ἢ μάρκ. 16.

ΕΤΟΣ Α'.
τῇ 1/13. Μαρτίου 1885.

ΚΑΡΟΛΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΟΡΔΩΝ.

„Τὴν ζωὴν αὐτοῦ ἀφιέρωσεν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἀνθρωπότητος. Ἐνὰ ἔταξεν ἑαυτῷ σκοπὸν, τὴν θυσίαν ὑπὲρ τῶν ἄλλων. Ἡ ἀπώλεια τοιαύτης ὑπάρξεως εἶνε βεβαίως μεγάλη, ἀλλ' οὐχὶ καὶ ἀκαρπος, διότι παρέχει ὑπόδειγμα εἰς ἀγαστὴν μίμησιν, οἱ δὲ μελετῶντες τὸν χαρακτῆρα τοῦ ἀνδρὸς ἐν τοῖς ἔργοις αὐτοῦ, θὰ προσπαθήσωσι νὰ φανῶσιν ἐφάμιλλοι τοῦ τεθνεώτος χριστιανοῦ ἥρωος.“ Τοιοῦτος εἶνε ὁ ἀμάραντος στέφανος, ὃν ἐπλεξεν ὁ γηραιὸς Γλάδστων ἐπὶ τῇ μνήμῃ τοῦ θυσιάσθεντος ἥρωος, ὑπεραπολογούμενος προχθρὲς ἐνώπιον τῶν βρεταννῶν ἀντιπροσώπων. Κατὰ τοὺς χρόνους ἡμῶν τούτους τῆς πεζῆς ἀφομοιώσεως χαρακτήρων καὶ ἱκανότητος καὶ αἰσθημάτων πρὸς τὰς μαθηματικὰς ἀπαιτήσεις πολυπλόκου ὀργανισμοῦ τῶν κοινωνιῶν, μέχρι κεραίας ὀρισμένου βιωτικοῦ σταδίου καὶ λεληθότους ἀπλοποιουμένων πνευματικῶν τάσεων, οἱ λόγοι τοῦ δαιμονίου πολιτευτοῦ ἀποτελοῦσι τὸ λαμπρότερον βεβαίως ἐγκώμιον τοῦ εὐγενοῦς ἐκείνου θύματος.

Ἠλθέ ποτε ὁ Γόρδων πρὸς τὸν βασιλεῆα τῆς Ἀβυσσίας, καὶ κατὰ τὰς ἀβρόφρονας διατυπώσεις τῆς αὐλῆς ἐκείνης ὠδηγήθη πρὸς τὸν ἡγεμόνα οὐχὶ ὡς ἀπεσταλμένος, ἀλλ' ὡς αἰχμάλωτος. Κάτωθεν τοῦ θρόνου ὑπεδείχθη ἡ διὰ τὸν ἀγέρωχον Βρεττανὸν θέσις, ἀλλ' οὗτος μετέθεσε ταύτην ἀφελῶς παρα τὸν θρόνον καὶ ἀντὶ πάσης ὑποκλίσεως ὑπέβαλεν μετ' ἀφορήτου βραχυλογίας πρότασιν ἀναγνώσεως τῆς ἰδιότητος αὐτοῦ, ὡς ἰσοτίμου καὶ ἰσοβαθμοῦ τῷ βασιλεῖ, πρὸς ὃν ἤρχετο νὰ διαπραγματευθῇ, καὶ μόνον ὡς τοιοῦτος ἡδύνατο νὰ διαπραγματευθῇ.

— Γνωρίζεις, Γόρδων πασᾶ, ὑπέλαβεν ὁ βασιλεὺς μετ' ἀγανακτήσεως εὐνοήτου, ὅτι δύναμαι ἀμέσως νὰ σὲ φονεύσω, ἐὰν μόνον θελήσω;

— Πολὺ καλὰ το γινώριζω, Μεγαλειότατε· ἀλλὰ καὶ εἶμαι ἐγὼ πάντοτε πρὸς τοῦτο ἑτοιμος.

— Τί, ἑτοιμος ν' ἀποθάνῃς; ἀνέκραξεν ὁ βασιλεὺς ἔξω φρενῶν.

— Βέβαια· θὰ θεωρήσω μάλιστα τὴν ἐκτέλεσιν τῆς θελήσεώς Σου ὡς τὸ συμ-

Ἐγενν. τῇ 28. Ἰανουαρ. 1833, † 26. Ἰανουαρ. 1885.

παθέστερον δείγμα τῆς πρὸς ἐμὲ εὐνοίας Σου, ἀφοῦ ἀναλαμβάνεις νὰ πράξεις ὑπὲρ ἐμοῦ ὅ,τι ἡ ἐμὴ θρησκεία ἀπαγορεύει νὰ πράξω μόνος καὶ ἀπαλλαχθῶ ὅλων τῶν βασάνων καὶ ἀτυχημάτων, ὅσα μέλλω ἀκόμη νὰ ὑποστῶ.

— Λοιπὸν ἡ δύναμίς μου οὐδένα φόβον σοὶ ἐμποιεῖ;

— Ἀπολύτως οὐδένα!

Τὸ ἱστορικὸν τοῦτο ἀνέκδοτον περιέχει τὸν ἐντελέστερον χαρακτηρισμὸν τοῦ ἡμετέρου ἥρωος, ὃν δικαίως ἐθεώρησαν ὡς ἔξοχον ὁπαδὸν τοῦ πεπρωμένου. „Χαίρετε — ἔγραφε κατὰ τὸν παρελθόντα Νοέμβριον πρὸς τινα ἐν Κάρφω διατρίβοντα φίλον του — οὐδέποτε πλέον θ' ἀκούσῃς τι περὶ ἐμοῦ. Ὑποπεύω προδότας ἐν τῇ φρουρᾷ καὶ τὰ Χριστούγεννα τὰ πάντα θὰ τελειώσωσι“. Ὁ Γόρδων ἤπατήθη μόνον ὡς πρὸς τὸν χρόνον, ἐπηλήθευσε δὲ κατὰ τὰλλα ἡ θλιβερά προαίσθησίς του καὶ εἰς προδοτικὰς τοῦ Φαράζ πασᾶ παρακελεύσεις πειθόμενος θρασὺς δολοφόνος ἐνέπηξε τὸ ἐγχειρίδιον εἰς τὰ στήθη τοῦ στρατηγοῦ, ἐξερχομένου ἀπὸ τοῦ διοικητηρίου τὴν πρωΐαν τῆς 26. Ἰανουαρίου.

Ἐγεννήθη ὁ Κάρολος Γεώργιος Γόρδων τῇ 28. Ἰανουαρίου 1833 ἐν Βῶλβιχ, προαστείῳ τοῦ Λονδίνου καὶ ἔτυχε αὐστηροτάτης στρατιωτικῆς παιδείσεως παρὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, διακεκριμένου ἀξιωματικοῦ καὶ σοβαρωτάτου πολίτου. Μετὰ τὰς ἀλλεπαλλήλους ἐν Κριμαίᾳ καὶ Κίνα βραδύτερον στρατηγικὰς ἐπιτυχίας του ἐπὶ κεφαλῇς πεντακισχιλίων ἀνδρῶν, τὴν τριετὴ ἀπὸ τοῦ 1871 προξενικὴν ἀποστολήν του ἐν τοῖς στομίσις τοῦ Δουνάβεως, ἀνέλαβε κατ' ἐντολήν τοῦ Ἀντιβασιλέως τῆς Αἰγύπτου τὴν κατὰ τὰς ἄνω τοῦ Νείλου

ὄχθας ἀποκατάστασιν τῆς ἰσυχίας. Δεξιῶς πολιτευθεὶς καὶ διεξαγαγὼν τὰ τῆς ἐννόμου τοῦ τόπου ἐκείνου διοικήσεως περιέβαλε τὸ ἴδιον ὄνομα δι' ἀκαταμαχῆτου γοήτρου καὶ ἀφοσιώσεως παρὰ τοῖς πρῶν ἀντάρταις. Πάντες τότε ἀνέμενον τὸν νέον διοικητὴν ὡς ὑπέρτερον τῆς ἐπιστήμης νὰ ἴδωσι, καὶ ὡς ἀνακαλύψαντα τὰς τοῦ Νείλου πηγὰς νὰ χαίρετίσωσιν, ἀλλ' αὐτὸς δι' ἐπιστολῶν του πάντοτε κατεδείκνυε ματαίως τὰς τοιαύτας προσδοκίας τῶν πατριωτῶν αὐτοῦ, ρητῶς ἐσχάτως ἀποφανθεὶς ὅτι „προτιμᾷ τῆς δουλεμπορίας τὰς πηγὰς εἰς φῶς νὰ ἐκφέρῃ, διότι εὐκολώτερον δύναται τις ν' ἀφανίσῃ κηλίδας μελάνης ἀπὸ χάρτου ἀπορροφητικοῦ παρὰ τὴν σωματεμπορίαν ἀπὸ τῶν χωρῶν ἐκείνων, ἐφ' ὅσον οἱ λόγοι τοῦ κακοῦ τούτου εἶνε σκοτεινότεροι τῶν πηγῶν τοῦ παραρρέοντος ποταμοῦ“. Αἱ σχέσεις αὐτοῦ πρὸς τοὺς ἐγγυρίους ὑπαλλήλους ἦσαν ὅλως πρωτότυποι, καίπερ δ' ἀγνοῶν τὴν ἀραβικὴν κατήρχετο εἰς ἐκτενεῖς καὶ πάντοτε ἐπιτυχεῖς προφορικὰς ἐξηγήσεις, ἰσχυριζόμενος ὅτι τὸ ἐνστικτὸν ὑπεδείκνυνεν αὐτῷ τὰς ἐννοίας τῶν λεγομένων.

Παραιτηθεὶς τὴν θέσιν ἐκείνην κατὰ τὸ 1879 ἐχρημάτισε στρατιωτικὸς Γραμματεὺς τῆς Διοικήσεως τῶν Ἰνδιῶν, μετὰ τριετίαν δ' ἀνετέθη αὐτῷ ἡ διοίκησις τῶν στρατῶν τοῦ Ἀκρωτηρίου τῆς Καλῆς Ἑλπίδος, ἐνθεν ματαίως ὁ βασιλεὺς τοῦ Βελγίου ἐπεχείρησε νὰ ἀποσπάσῃ αὐτὸν πρὸς εὐδωσιν τῶν εἰς Κόγκον συγχρόνων ἐπιχειρήσεων. Ὁ Γόρδων προὔτιμησε ν' ἀπέλθῃ εἰς Σουδάν καὶ δι' ἀμύνης αὐτόθι ὄντως πρωτακούστου ἐν ταῖς ἡμέραις ἡμῶν νὰ τύχῃ εὐκλεσεστάτου ὅσον καὶ ἀτυχοῦς θανάτου.

ΘΑΥΜΑΤΑ ΕΝ Τῷ ΑΝΘΡΩΠΩ.

Ο ΣΤΟΜΑΧΟΣ.

Ἐξ ὅλων τῶν ὀργανισμῶν, οἵτινες ζῶσιν ἐπὶ τοῦ ἡμετέρου πλανήτου, ἀναμφιβόλως θαυμασιώτατος καὶ τελειότατος εἶνε ὁ ἀνθρώπινος. Πᾶσα γνῶσις καὶ πᾶσα σοφία ἐξ αὐτοῦ ἀπορρέει, αὐτὸς εἶνε οἶονεῖ ἡ μικρογραφικὴ ἀναπαραστάσις τοῦ λαμπροτάτου τούτου συνόλου τῆς δημιουργίας, ἥς ἡ ἐξέτασις ἀπὸ αἰῶνων ἀπασχόλησε καὶ καθ' ἡμέραν ἀπασχολεῖ μυριάδας ἐξόχων πνευμάτων, ἀγωνιζομένων νὰ ἐξιχνιάσωσι τὰ ἀπόκρυφα καὶ τὰ μυστήρια τῆς Πλάσεως. Ἡ τελειότης τοῦ ἀνθρωπίνου ὀργανισμοῦ ἔτι μᾶλλον καταδηλωτέρα γίνεται, ὅσῳκις πρόκειται οὗτος νὰ ἐξετασθῇ κατὰ μέρη, κατὰ τὰ ἀποτελοῦντα αὐτὸν ὄργανα καὶ κατὰ τὰς ὑπ' αὐτοῦ ἐκδηλουμένας ποικίλας καὶ ἀνεξερευνήτους πολλακίς ἐνεργείας. Τίς δὲν θαυμάζει τὸν ὀργανισμὸν τοῦ ὀφθαλμοῦ, τῆς μικρᾶς ταύτης θυρίδος, δι' ἧς ὁ ἐσωτερικὸς ἀνθρώπος συγκοινωνεῖ μετὰ τῶν ἔξω θαυμάτων τῆς Δημιουργίας, ἀνὰ πᾶν δὲ βῆμα λαμβάνει ἀφορμὴν νὰ δοξάσῃ τὸν Ὑψίστον, ὅτι ἐχάρισεν αὐτῷ τοιοῦτον δῶρον, ὃ ἀποκαλοῦμεν ὕρασιν; Τίς δὲν ἐξίσταται πρὸ τῆς τελειότητος καὶ ἀπλότητος ἐν ταύτῳ τοῦ κυριάρχου ὀργάνου τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος, τοῦ ἐγκεφάλου, ἐν ᾧ συγκεντροῦνται ἅπασαι αἱ ὑψηλότεραι ἐνεργεῖαι τοῦ ἀνθρώπου, ἅπασαι αἱ εὐγενεῖς λειτουργίαι τοῦ ὀργανισμοῦ του; Πᾶν ὄργανον, πᾶν τμήμα σαρκὸς τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος ἔχει καὶ τὴν ἱστορίαν του, ἐξητάσθη καὶ ἡρευνήθη ὑπὸ πλείστων καὶ διὰ τὴν περίπλοκον καὶ ἀπαράμιλλον αὐτοῦ κατασκευὴν κινεῖ ἐκάστοτε τὸν ἡμέτερον θαυμασμόν. Ἐξ ὅλων

τῶν πρωτευόντων ὀργάνων πρώτην καὶ σπουδαιωτάτην θέσιν κατέχει καὶ τὸ μέγα ἐκεῖνο δοχεῖον, ὅπερ καθ' ἐκάστην φορτάνομεν διὰ ποικίλων, τεχνητῶν καὶ φυσικῶν, ρυθμῶν, ἀπαιτοῦντες παρ' αὐτοῦ, ὅπως ἀείποτε τακτικώτατα ἐνεργῇ, ἀκαμάτως ἐργάζεται πρὸς χαρὰν τοῦ μαγείρου καὶ πρὸς κένωσιν τοῦ ἡμετέρου βαλαντίου, οὐχὶ δὲ σπανίως καὶ πρὸς καταστροφὴν τῆς ὑγείας.

Κάτωθεν τοῦ τῷ στήθος ἀπὸ τῆς γαστρὸς ἡμῶν χωρίζοντος διαφράγματος συμβαίνει καθ' ἐκάστην θαῦμα τι τῆς φύσεως, τὸ ὅποσον ὀλίγιστοι γνωρίζουν καὶ τὸ ὅποσον ἐπὶ ὀλοκλήρους αἰῶνας ἀπασχόλησε σύμπαντα τὸν ἱατρικὸν κόσμον, ἀνατόμους τε καὶ φυσιολόγους.

Ἀλλὰ καὶ δὲν ἦτο δυνατόν ἄλλως νὰ γίνῃ, ἀφ' οὗ ἐπὶ πλείστα ἔτη δὲν ἔδωκαν προσοχὴν εἰς αὐτό, οὐδὲ ἐσκέφθησαν, ὅπως ἔπρεπε, περὶ τοῦ θαύματος τούτου. Ἐπὶ μακρὸν τὸ λεγόμενον φιλόσοφον γένος τοῦ ἀνθρώπου ἦτο πάντῃ ἄσοφον εἰς πολλὰ ἄλλα καὶ πρὸ πάντων εἰς τὰς φυσικὰς ἐπιστήμας. Ἄν δὲ καὶ ὑπὲρ τὴν πύλην τοῦ δελφικοῦ χρηστηρίου ἦσαν γεγραμμένοι αἱ ἀθάνατοι ἐκείναι λέξεις „Γνώθι σαυιόν“, — ἐν τούτοις παρημελήθη ἐπὶ μακρὸν ἡ γνῶσις τοῦ ἰδίου σώματος.

Κατ' ἀρχὰς ὁ σοφὸς ἀνθρώπος ἐμελέτα καὶ ἐσπούδαζε πᾶν ὅ,τι ἀπεῖχεν ἀπ' αὐτοῦ ὅσον οἶον τε μακρότερον, ἥριθμιτόν εἰς ἀμέτρους ἀποστάσεις „κινούμενα, ἔρποντα ἢ ἱπτάμενα“, — κατέτασσε τοὺς ἀστέρας, ἐξήταζε τὰ φυτὰ χωρὶς